

2008120012

8717

Bölti
Sigurður Þ. Jakobsson
Lyngheiði 23
810 Hveragerði

Reykjavík, 13. maí 2009

/--

Efni: Efnistaka vestan Ölfusáróss í landi Hrauns í Ölfusi. Ákvörðun um tillögu að matsáætlun.

Í samræmi við 8. gr. laga nr. 106/2000 m.s.b. um mat á umhverfisáhrifum er hér kynnt niðurstaða Skipulagsstofnunar um tillögu Bólta f.h. Hraunsbænda að matsáætlun um efnistöku í landi Hrauns í Ölfusi.

Skipulagsstofnun barst með bréfi Bólta dags. 17. mars 2009 tillaga fyrirtækisins að matsáætlun:

Hraunsbændur. Efnistaka vestan Ölfusáróss í landi Hrauns í Ölfusi. Bölti ehf.. 17. mars 2009.

Skipulagsstofnun leitaði umsagnar um tillögu framkvæmdaraðila hjá eftirtöldum aðilum í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum: Sveitarfélaginu Ölfusi, Fiskistofu (lax- og silungsveiðisviði), Fornleifavernd ríkisins, Heilbrigðiseftirliti Suðurlands, Landgræðslu ríkisins, Siglingastofnun Íslands, Umhverfisstofnun og Vegagerðinni. Skipulagsstofnun kynnti tillöguna einnig með fréttatilkynningu og á heimasíðu stofnunarinnar.

Skipulagsstofnun bærust umsagnir og athugasemdir frá eftirtöldum aðilum: Sveitarfélaginu Ölfusi með bréfi dags. 30. apríl 2009, Fiskistofu (lax- og silungsveiðisvið) með bréfi dags. 6. apríl 2009, Fornleifavernd ríkisins með bréfi dags. 15. apríl 2009, Heilbrigðiseftirliti Suðurlands með bréfi dags. 2. apríl 2009, Landgræðslu ríkisins með bréfi dags. 14. apríl 2009, Siglingastofnun Íslands með bréfi dags. 14. apríl 2009, Umhverfisstofnun með bréfi dags. 2. apríl 2009 og Vegagerðinni með bréfi dags. 8. apríl 2009.

NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTOFNUNAR

Í samræmi við 8. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum hefur Skipulagsstofnun farið yfir framlagða tillögu Bólta að matsáætlun ásamt þeim umsögnum og athugasemdum sem borist hafa stofnuninni. Skipulagsstofnun fellst á tillögu framkvæmdaraðila að matsáætlun með eftirfarandi athugasemdum.

Framkvæmdalýsing. Í kafla 3 í tillögu að matsáætlun er fjallað um framkvæmdina, m.a. efnistöku fyrr á árum. Siglingastofnun bendir á að mikið ölduálag sé á ströndinni þar sem efnistökusvæði 1 er staðsett, austast á Hraunsskeiðinu og efnistaka þar gæti valdið landrofi ef tekið sé meira efni en sjór ber að svæðinu. Ekki sé ljóst hversu mikil fyrirhuguð efnistaka verði miðað við það sem verið hafi fram til þessa. Skipulagsstofnun telur að í frummatsskýrslu þurfi að gera grein fyrir hversu mikið efni hafi verið unnið af hverju efnistökusvæði frá því að nýting hófst og hver árleg efnistaka hafi verið.

Umfang og áherslur mats á umhverfisáhrifum. Í kafla 4.1 í tillögu að matsáætlun er fjallað um hljóðvist og um loftmengun í kafla 4.2. Heilbrigðiseftirlit Suðurlands bendir á að ekki sé gert ráð fyrir að fjallað verði um þessa þætti í frummatsskýrslu. Skipulagsstofnun telur að þó framkvæmdaraðili ætli ekki að reikna út hljóðstig og loftmengun, þurfi engu að síður að fjalla um þessa þætti í frummatsskýrslu og meta áhrif efnistökkunnar á hljóðvist og loftmengun og jafnframt þarf að rökstyðja ef ekki þykir ástæða til að aðhafast frekar.

Í kafla 4.4 í tillögu að matsáætlun er fjallað um gróðurfar á svæðinu. Landgræðsla ríkisins bendir á að gróður svæðisins sé afar viðkvæmur og veruleg hættu sé á rofi og jarðvegsfoki þar. Skipulagsstofnun tekur undir með Landgræðslunni og telur að í frummatsskýrslu þurfi að leggja mat á hættu á auknu jarðvegsrofi vegna efnistökkunnar og gera grein fyrir mögulegum mótvægisáðgerðum.

Í kafla 4.6 í tillögu að matsáætlun er fjallað um jarðfræði svæðisins. Umhverfisstofnun bendir á að efnistökusvæði 5 sé í Leitarhrauni, jarðmyndun sem njóti sérstakrar verndar skv. 37. gr. laga nr. 44/1999 um náttúruvernd og mikilvægt sé að skipulega sé unnið við frágang námunnar. Skipulagsstofnun telur að í frummatsskýrslu þurfi að gera skýra grein fyrir hvernig vinna á námuna innan þess áhrifasvæðis sem sýnt er á korti 3 í matsáætlun og hvernig staðið verði að frágangi í námunni, meðan á vinnslu stendur og að framkvæmd lokinni.

Í kafla 4.8 í tillögu að matsáætlun er fjallað um fornminjar. Skipulagsstofnun tekur undir með Fornleifavernd ríkisins og telur að skrá þurfi fornleifar á fyrirhuguðu framkvæmdasvæði. Í frummatsskýrslu þurfi að gera grein fyrir menningarminjum á svæðinu, niðurstöðum um mat á áhrifum efnistökkunnar á fornleifar og hugsanlegum mótvægisáðgerðum.

Skipulag og leyfi. Í kafla 5 í tillögu að matsáætlun kemur fram að tvö efnistökusvæði (svæði 3 og 5) verði stærri en gert sé ráð fyrir í aðalskipulagi (E13 og E14 á skipulagsupprætti) og ekki sé til deiliskipulag af efnistökusvæðunum. Skipulagsstofnun leggur áherslu á að æskilegt er að málsmeðferð samkvæmt skipulags- og byggingarlögum fari fram áður en frummatsskýrsla verður auglýst, en til greina komi að frummatsskýrsla sé auglýst um leið og breyting á aðalskipulagi. Jafnframt bendir Skipulagsstofnun á að fjalla þarf um stöðu starfsleyfis í frummatsskýrslu.

Almennt um framsetningu upplýsinga á kortum. Skipulagsstofnun telur mikilvægt að upplýsingar á kortum verði settar fram á skýran hátt í frummatsskýrslu. Á kort 1 þarf að setja inn skýringar á táknum, sem koma fram á Aðalskipulagi Ölfuss, 2002-2014. Til bóta væri að hafa kort 3 í stærðinni A3 og auk þeirra upplýsinga, sem þegar eru á kortinu komi einnig fram:

- öll örnefni, sem notuð eru í skýrslunni,
- nákvæm staðsetningu fornleifa,
- mannvirki, svo sem veitingastaðurinn Hafið bláa, skotæfingasvæði og háspennulínur.

Rut Kristinsdóttir

Sigmar Arnar Steingrímsson

Fylgiskjöl: Afrit umsagna

Afrit: Sveitarfélagið Ölfus, Fiskistofu (lax- og silungsveiðisvið), Fornleifavernd ríkisins, Heilbrigðiseftirlit Suðurlands, Landgræðsla ríkisins, Siglingastofnun Íslands, Umhverfisstofnun og Vegagerðin